

Codi: 111011

Assignatura: Història de la filosofia moderna II

Tipus: Troncal

Crèdits: 7'5

Cicle: Primer

Semestre: Segon

Grup: B1

Professor: Gonçal Mayos Solsona

Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Llengua: Català

Objectius

Temari

- La filosofia en Il.lustració tardana. El seu context social i polític.
 - Kant.
 - La filosofia en el Romanticisme i l'Idealisme Alemany. El seu context social i polític.
 - Hegel.
 - La filosofia postromàntica i postidealista del XIX. El seu context social i polític.
 - Nietzsche.
-

Bibliografia bàsica

Durant el curs complementarà aquesta bibliografia i s'usaran alguns dels materials del dossier electrònic de l'assignatura o en la web <http://www.ub.edu/histofilosofia/gmayos> (o "Gonçal Mayos" en qualsevol cercador d'internet):

- I. Berlin *Las raíces del romanticismo*, Madrid: Taurus, 2000.
- E. Cassirer *Filosofía de la ilustración*, México: FCE, 1943.
- E. Cassirer *Kant, vida y doctrina*, México: F.C.E.: 1948.
- G. Deleuze *Nietzsche y la filosofía*, Barcelona: Anagrama, 1971.
- E. Fink *La filosofía de Nietzsche*, Madrid: Alianza: 1966
- M. Foucault *Sobre la Ilustración*, Madrid, Tecnos, 2003.
- M. Foucault *Vigilar y castigar*, Madrid, Siglo XXI, 1982.
- L. Ferry *El sistema de las filosofías de la historia*, México: FCE, 1997.
- K. Löwith *De Hegel a Nietzsche*. Buenos Aires: Sudamericana, 1968.
- G. Lukács *El asalto a la razón*, Barcelona: Grijalbo, 1976.
- M. Mann *Las fuentes del poder social* Madrid, Alianza, Vol II. *El desarrollo de las clases y los Estados nacionales, 1760-1914*, 1997.
- H. Marcuse *Razón y revolución*. Madrid: Alianza Editorial, 1971.

- G. Mayos *Ilustración y Romanticismo. Introducción a la polémica Kant-Herder*. Barcelona, Herder, 2004.
- G. Mayos "Revoluciones filosóficas en años críticos" en Revista de Occidente, Madrid, nº. 282, monogràfic "Pensar en alemán hoy. Vuelve la Ilustración" del noviembre del 2004, pp.36-57.
- G. Mayos *La Ilustració*. Barcelona, Eiduc, 2006.
- J. Starobinski *J-J. Rousseau. La transparencia y el obstáculo*, Madrid: Taurus, 1983.
- Ch. Taylor *Hegel y la sociedad moderna*, México, FCE, 1983.
- J.L. Villacañas *La quiebra de la razón ilustrada*, Cincel, Madrid, 1988.
- M. Vovelle (ed.) *El hombre de la Ilustración*, Madrid, Alianza, 1995.

Sistema d'avaluació

En la línia del que fixa el procés de Bolònia, l'avaluació continuada (AC) consta de quatre exercicis (Pacs) força diversos i que recorren el conjunt de l'assignatura. A fi que cada estudiant pugui organitzar òptimament el curs, durant la primera setmana lectiva el professor Mayos penjarà en el seu "Dossier" un document que contindrà tots els detalls, concrecions, consells i normes de cada una de les activitats. Per a facilitar el treball i l'aprenentatge dels estudiants, el professor Mayos ha disposat bibliografia i materials especialment pensats per a l'AC en el seu dossier i Web universitària <http://www.ub.edu/histofilosofia/gmayos> (la trobareu per "Gonçal Mayos" en qualsevol cercador d'internet).

Cada prova d'avaluació continuada (Pac) inclou una breu entrevista amb el professor (normalment en les "hores tutorial") per comentar-la i validar-la. El professor reclamarà aclariments o aprofundiments als exercicis presentats tant per a guiar l'estudiant en el seu aprenentatge com per a una més adequada avaluació dels seus progressos. Si s'han realitzat les Pacs exigides, a l'entrevista de la darrera, el professor Mayos comunicarà a l'alumne la nota global obtinguda i, si l'AC ha estat convenientment superada, l'alumne queda exempt de fer l'examen final.

Cada alumne haurà de superar tres (que valdran el 33% de la nota cadascuna i es podran elegir lliurement) de les quatre pacs proposades. Però si un alumne només supera dues pacs (que valdran el 50% de la nota cadascuna i en cap cas no poden incloure el debat) només podrà obtenir com a màxim la nota "aprovat"; en canvi per a obtenir "Matrícula d'Honor" caldrà haver fet totes quatre pacs (25% de la nota cadascuna). Els estudiants que no hagin superat l'AC, no l'hagin seguit o vulguin pujar nota, podran presentar-se a un examen global final de l'assignatura (que tindrà una estructura similar a les pacs) i que funcionarà com a possibilitat d'avaluació única.

ACTIVITAT 1. DEBAT

El debat és una pac que durarà els quatre mesos lectius i bàsicament seguirà el desenvolupament de l'estudi de l'assignatura, ja que vol permetre l'adequada reflexió i maduració de les idees i facilitar que l'estudiant pugui intervenir en els moments que li vagin millor. Serà guiat –però evitant dominar-lo– pel professor Mayos que hi aportarà diversos materials i temàtiques (que plantejaran i iniciaran els diversos

"moments" del debat), però els alumnes podran introduir -quan vulguin- nous temes o recuperar els antics.

Els detalls concrets del debat es concretaran a l'aula en els primers dies docents. El debat només serà avaluat positivament si l'estudiant hi fa una aportació suficient en qualitat (sobretot) i quantitat. Ara bé es recomana i encoratja a tots els estudiants a participar-hi en la mida de les seves possibilitats (encara que no l'escullin com a una de les seves activitats d'AC), perquè és una molt bona eina per a posar a prova els propis progressos en l'estudi de la matèria. El debat es durà a terme a través de l'espai "Forum" del Dossier del Professor Mayos (dins els serveis virtuals de la Biblioteca de la Web UB).

ACTIVITAT 2. Filosofies cosmopolites de la llum i la humanitat?

Procurant al màxim fer referència als pensadors i les obres de l'època (recordeu la bibliografia, el dossier i Web universitària <http://www.ub.edu/histofilosofia/gmayos> facilitats pel professor Mayos), contesteu les preguntes següents:

1. Relacioneu el marc social i polític de l'expansió mundial d'Europa durant el XVIII amb els debats il·lustrats (citant exemples destacats) sobre: (1.1) cosmopoliticisme i/o eurocentrisme, (1.2) tematització de "l'altre" etnològic i evolució de l'esclavitud, (1.3) "drets de l'home" i el paper social i cultural de la dona.
2. (2.1) Quina és la concepció kantiana de racionalitat i (2.2) en què es diferencia de la de Hume? (2.3) Quina és la diferència entre l'ús teòretic i el pràctic de la raó segons Kant?
3. (3.1) Fins a quin punt la filosofia kantiana de la història reflecteix la natura humana o només una determinada cultura? Fins a quin punt trobes argumentable (3.2) l'associació que alguns pensadors han fet de la il·lustració de Kant amb la del marquès de Sade (1740-1814)?
4. Llegeix l'escrit de Kant "Resposta a la pregunta: què és il·lustració?", (4.1) comenta l'estructura del text i (4.2) analitza la concepció kantiana d'il·lustració.

Extensió: 15.000 caràcters (aprox. 6 pàgines). ESPECIFIQUEU EN CADA CAS QUIN APARTAT CONTESTEU: (1.1)... Data final de lliurament el 23 de març del 2008.

ACTIVITAT 3. Filosofies del sublim, de la dialèctica i de l'absolut?

Procurant al màxim fer referència als pensadors i les obres de l'època (recordeu la bibliografia, el dossier i Web universitària <http://www.ub.edu/histofilosofia/gmayos> facilitats pel professor Mayos), contesteu les preguntes següents:

1. Analitza concisament l'impacte de la Revolució francesa i la Revolució industrial en la (1.1) Il·lustració, (1.2) en el Romanticisme i (1.3) en l'Idealisme alemany.
2. Exposa la importància dels conceptes de sublim, dialèctica i absolut a la (2.1) Il·lustració, (2.2) el Romanticisme i (2.3) l'Idealisme alemany?
3. Analitza l'antropologia i la concepció de racionalitat de (3.1) Herder i (3.2) Hegel.

4. Llegeix el primer capítol de la *Ciència de la lògica*: "A: Ésser, B. No-res i C. Esdevenir", (4.1) comenta l'estructura del text i (4.2) analitza-hi els arguments hegelians.

Extensió: 15.000 caràcters (aprox. 6 pàgines). ESPECIFIQUEU EN CADA CAS QUIN APARTAT CONTESTEU: (1.1)... Data final de lliurament el 20 d'abril del 2008.

ACTIVITAT 4. Filosofies ideològiques, de les masses i de la desraó?

Procurant al màxim fer referència als pensadors i les obres de l'època (recordeu la bibliografia, el dossier i Web universitària <http://www.ub.edu/histofilosofia/gmayos> facilitats pel professor Mayos), contesteu les preguntes següents:

1. Per què es diu que en el segle XIX és el de l'eclosió de (1.1) les ideologies, (1.2) les masses i (1.3) la desraó. (1.4) hi ha cap relació entre aquests tres fenòmens?
2. Diferencia la resposta de (2.1) Marx i (2.2) la de Nietzsche a l'eclosió de les ideologies, les masses i la desraó.
3. Fins a quin punt es pot dir que les idees de (3.1) Marx o de (3.2) Nietzsche aboquen al nihilisme i (3.3) de quin tipus concret es tractaria? Apunta breument quin és el paper que juga Darwin (3.4) en la presumpta tendència del pensament de finals del XIX vers la desraó.
4. Llegeix el fragment titulat "El nihilisme europeu" 9[35] dels fragments pòstums de Nietzsche, (4.1) comenta l'estructura del text i (4.2) analitza-hi els arguments nietzscheans.

Extensió: 15.000 caràcters (aprox. 6 pàgines). ESPECIFIQUEU EN CADA CAS QUIN APARTAT CONTESTEU: (1.1)... Data final de lliurament el 18 de maig del 2008.

El termini per acollir-se a l'avaluació única finalitza el dia 25 de febrer del 2008.

Altres qüestions d'interès especial per a l'estudiant